

Vallfrö 10 000 ger valuta till odlarna

Vallfrö 10 000 lyfter på stenar som ingen har vänt på tidigare. Fältförsök, demonstrationer och konferenser mixas till en smaklig spis. Resultatet är nyttig kunskap till vallfröodlarna och god utdelning på satsade pengar.

2008 startade SFO ett treårigt projekt som har till syfte att lyfta fram och utveckla den svenska vallfröodlingen. Detta är den största satsning som gjorts i svensk försöks- och forskningsväg på vallfröområdet på många år, kanske någonsin.

Både nya och gamla

Redan från början fastslogs att det inte var möjligt att satsa på alla de olika arter som odlas utan koncentration skulle läggas på de "nya" fröslagen rajsvingel och rörsvingel. Här finns det väldigt få försök gjorda även om vi tittar på våra grannländer Danmark och Norge. Men också "gamla" fröslag får sin beskärda del. I rödklöver har det lagts stora resurser på både ogräsbekämpningsförsök med Reglonebehandlingar vid olika tidpunkter och bekämpning av klöverspetsvivel. Insådd av ekologiskt gräsfrö i höst-raps och vårstråsäd är en annan serie som startats där frö ska skördas för första gång 2010.

Rödsvingel ska tillväxtregleras

En försöksserie i vardera rödsvingel och ängsgröe där kvävegödsling vid olika tidpunkter

kombinerats med tillväxtreglering har gett intressanta resultat. Tre års försök visar att en stråförkortning med 0,4 l/ha Moddus + 2,0 l/ha CCC i genomsnitt ger en skördeökning på ca 20 procent. Dessa resultat tillsammans med tidigare fastställer att stråförkortning är en odlingsåtgärd som snarast är att betrakta som en rutinåtgärd. Värt att notera är att det är viktigare att grödan är i god tillväxt än att behandlingen görs i ett visst utvecklingsstadium.

I ängsgröe har försöken inte visat lika entydigt att det är en fördel att stråförkorta. Slutsatsen är att några generella behandlingar inte är aktuella i ängsgröe, men i fält som är kraftiga kan det vara en fördel med stråförkortning, speciellt under fuktiga år.

Två stora fröodlingskonferenser

En viktig uppgift för projektet är att förmedla den kunskap som finns och den nya som kommer fram. Därför arrangerades under året två stora fröodlingskonferenser – en i Örebro med inriktning på klöver, timotej, ängssvingel, raj- och rörsvingel och en i Hässleholm som

handlade om rödsvingel, ängsgröe, hundäxing och engelskt rajgräs. Vid båda dessa konferenser fanns föreläsare från våra nordiska grannländer. Båda konferenserna var mycket välbesökta och gav deltagarna ny kunskap och möjlighet att träffa odlarkollegor från andra delar av landet.

Stort intresse för skördedemonstrationer

Tröskningen tillhör ett av de sista kritiska momenten i fröodlingen. I Sverige har det inte tidigare arrangerats någon skördedemonstration, men under skördesäsongen 2009 ordnades skördedagar på tre olika platser i landet. Först ut var tröskdemonstrationen i ängsgröe hos Göran Brynell, Vellinge. Här visades olika sorters strängläggare, stränglyftare och skördetröskor. Deltagarnas största aha-upplevelse för dagen var säkert den stora skillnad i spill det blev mellan stränglagd gröda och den som tröskades på rot. Spillet vid direkttröskning bedömdes vara 5–6 gånger så stort som vid tröskning av strängar.

Rapshuggaren bäst i Dalsland

I Dalsland genomfördes en skördedag med inriktning på strängläggning. Först var det en halvdags information på sal och sedan visades olika sorters strängläggare och pickup-bord i ett

rajsvingelfält. Ett pickup-bord är visserligen en ganska stor investering, men ger i gengäld goda möjligheter att tröska strängar under fuktiga förhållanden. De tre olika strängläggare (knivbalk, rotorslätter och rapshuggare) som visades fungerade alla bra, men rapshuggaren är den som har bäst kapacitet i en kraftig och bladrik gröda.

Lägre spill i bladdödad klöver

Tredje skördedemonstrationen var förlagd till en rödklöverfrövall i Östergötland. Två olika tröskor testades i både stränglagd och bladdödad gröda samt direktskörd. Helt klart var att spillet blev betydligt mindre i den bladdödade grödan än i den direkttröskade. Tröskinställning och hur mycket hylsor som kan accepteras i råvaran diskuterades flitigt. Slutsatsen blev att det mycket väl kan accepteras en del hylsor. Eftersom grobarheten kan påverkas negativt av en något hård tröskinställning kan det till och med ibland vara en fördel med lite material som skyddar fröna.

Ett år kvar

2010 är projektets sista år och när detta försöksår är till ända kommer vi att ha resultat från flera försöksserier. Dessa kommer att vara till nytta för odlarna och förhoppningsvis ska vi även ha nått målet att ha ökat fröproduktionen till 10 000 ton.

"Deltagarnas största aha-upplevelse för dagen var säkert den stora skillnad i spill det blev mellan stränglagd gröda och den som tröskades på rot."

Låg rödsvingel ger hög intäkt

